

Nye Veier AS
Teknologiveien 11
4846 ARENDAL

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2016/1623

Dato
16.10.2018

Oversendelse av revidert tillatelse til midlertidig utslipp fra anleggsfase under bygging av ny E18 Tvedestrand - Arendal

Vi viser til søknad om endring av tillatelse datert 15.02.18, møte angående søknaden 19.04.18, gjennomgang av utkast til tillatelse 04.09.18, kommentarer til utkastet fra Nye Veier datert 26.09.18 og øvrig korrespondanse i saken. Tiltaksplan for håndtering av syredannende bergarter behandles som en egen sak.

Bakgrunn

Nye Veier AS fikk tillatelse den 10.10.16 til midlertidig utslipp fra anleggsfase ved bygging av ny E18 Tvedestrand – Arendal. Tillatelsen omfatter bl. a. utslippsgrenser for tunnelvann, grenseverdier i berørte resipienter og krav til nødvendige tiltak for å oppnå kravene. Kravene gjelder turbiditet, partikler, pH, jern og nitrogenforbindelser.

Vegprosjektet omfatter 23 km ny firefelts E18 med fartsgrense 110 km/t, 14 km fylkesvei, tilførselsveier og industriområder. Videre omfattes 4 tunneler, 23 bruer, 9 underganger og flere store massedeponier. Vegtraseen krysser mange viktige vassdrag og myrområder som har medført mye masseutskiftning og anleggsaktivitet tett på vassdrag. Berørte vassdrag er Storelva, Vennevann med sidebekker, Sagenebekken, Langgangsvassdraget, Mørfjærvassdraget, Songevassdraget og Barbuvasdraget.

Nye Veier AS gjennomfører et omfattende miljøovervåkningsprogram som inkluderer mange prøvetakingsstasjoner og mange analyseparametere (kjemiske og biologiske).

Søknaden

Søknaden om endring i tillatelse omfatter:

1. Endrede utslippsgrenser for turbiditet og suspendert stoff

Nye Veier AS foreslår grenseverdier for turbiditet fra 10 FNU – 100 FNU og for suspendert stoff fra 25 mg SS/l – 200 mg SS/l for spesifiserte overvåkningsstasjoner i resipientene. Grenseverdier i tillatelsen datert 10.10.16 varierer fra 1 FNU til 8 FNU for turbiditet og fra 10 mg SS/l -25 mg SS/l for suspendert stoff.

I søknaden er det også redegjort for obs-verdier i vassdrag som medfører iverksetting av ytterligere tiltak.

2. *Fjerning av utslippsgrense for totalt nitrogen*

3. *Grenseverdien for jern knyttes opp mot oppløst jern*

4. *Endring av overvåkingsstasjoner i resipienter*

Nye Veier AS ønsker å ha to typer prøvetakingspunkter; overvåkingspunkter og utslippspunkter. De søker om at overvåkingspunktene skal være nedstrøms anlegget i hovedløp og koples mot grenseverdier. Utslippspunkter skal måles direkte i utslipp fra anlegget og/eller i sidebekker og skal fungere mest som et styringsverktøy for egenkontroll. Slike punkter skal ikke koples mot grenseverdier.

Nye Veier AS har i søknaden gått gjennom alle vassdragene og foreslått hvilke overvåkingsstasjoner som kan opprettholdes, endres eller tilføyes.

Søknaden inneholder videre en opplisting av ulike tiltak som skal gjennomføres før, under og etter anleggsfase. Dette gjelder bl.a.:

- Sedimenteringsdammer, siltgardiner, by-passløsninger, stikkledninger
- Økt bemanning/ressurser og kompetanse på ytre miljø
- Fokus på vernerunder, befaringer og møter internt og eksternt
- Fokus på innrapportering av uønskede hendelser

Etter avsluttet anleggsfase mener Nye Veier AS at det er muligheter for å gjennomføre restaureringstiltak for å tilbakeføre resipientene til førtilstand. Dette kan innebære å sikre fiskeoppgang, tilføre gytesubstrat i bekker og opprenskingstiltak som fjerning av slam i bekker.

Hovedbegrunnelsen for søknad om endring er overskridelser av grenseverdiene. Nye Veier AS mener at mange av grenseverdiene som ble satt i tillatelse av 10.10.16 er urealistiske å oppnå pga. store utfordringer med nedbør og flom som har medført partikkelavrenning. I tillegg er mange overvåkingsstasjoner plassert mer eller mindre innenfor anleggsområdet og Nye Veier AS mener at det dermed blir begrenset fortykning med renere vann ved målepunktene. Veien bygges på kort tid, over en streng tidsplan, og utslippene blir derfor konsentrert i tid. Grenseverdiene i tillatelsen er i hovedsak satt i tråd med vannforskriften og Nye Veier AS mener at det er vanskelig for et stort veganlegg å overholde slike krav i midlertidig anleggsfase.

Saksgang

Søknaden har vært sendt på høring 19. april til 18. mai. Søknaden ble sendt til Arendal og Tvedestrand kommune, Aust-Agder fylkeskommune og øvrige organisasjoner og privatpersoner som ga innspill til opprinnelig søknad i 2015.

Det har kommet inn høringsinnspill fra Aust-Agder fylkeskommune og fra Naturvernforbundet i Arendal.

Aust-Agder fylkeskommune viser til regional plan for vannforvaltning i vannregion Agder som legger føringer for hvilke påvirkninger som kan tillates, og påpeker at det ikke kan tillates utslipp som gir varig redusert tilstand i vannforekomstene. Fylkeskommunen ber om at Fylkesmannen setter krav om avbøtende tiltak for å redusere utslipp.

Naturvernforbundet i Arendal mener at Fylkesmannen må opprettholde dagens strenge krav som sikrer miljøet og naturen og mener at vi må pålegge konkrete tiltak for å holde kravene.

Nye Veier AS har fått oversendt høringsinnspillene. De mener at innspillene er ivarettatt gjennom det som er beskrevet i søknaden og har forøvrig ingen kommentarer.

Nye Veier AS fikk oversendt et utkast til tillatelse. I kommentar datert 26.09.18 hevder Nye Veier AS at det ikke er musling i Langangsvassdraget og at argumentet med musling er lagt til grunn for grenseverdiene i vassdraget. Det er påpekt at det er tunnelsprengstein som ikke skal plasseres nær sårbare vassdrag og ikke sprengstein generelt. Videre har Nye Veier AS korrigert og kommentert enkelte av prøvetakingsstasjonene som var oppgitt i utkastet.

Fylkesmannen har vurdert innspillene i vår saksbehandling. Opplysninger om observasjon av dammusling i Kjærhølen (Langangsvassdraget) ble gitt av nabo i e-post datert 22.02.16

Fylkesmannens vurderinger og begrunnelse for vedtaket

Vannforskriften og naturmangfoldloven

I henhold til vannforskriften er det en målsetting at alle vannforekomster skal ha god tilstand innen 2021. Myndighetene har ikke anledning til å gi tillatelse til et utslipp som permanent vil forringe tilstanden til en dårligere tilstandsklasse enn «god», jf. vannforskriften § 4.

Selv om enkelte grenseverdier nå fjernes fra tillatelsen er det viktig å påpeke at vegprosjektet ikke har tillatelse til utslipp som fører til varig forringelse av vassdragene. Vi forventer at utbygger gjennomfører de nødvendige tiltak for å unngå forurensning og at overvåkingen skal fortsette både under og etter at anleggsfasen er ferdig for å dokumentere eventuell påvirkning. Med utgangspunkt i dette forventer vi ikke at anleggsfasen vil føre til varig forringelse. Vi viser for øvrig til våre vurderinger med hensyn på vannforskriften i tillatelse datert 10.10.16.

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens § 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet, og vurderingen av prinsippene skal fremgå av beslutningen.

Fylkesmannen vurderer det slik at kunnskapsgrunnlaget (§8) er tilstrekkelig for å kunne ta en beslutning. Undersøkelser av biologiske konsekvenser av blakket/turbid vann er imidlertid ikke ferdigstilt og dette medfører at Fylkesmannen har valgt å opprettholde strengere grenseverdier i hovedbekker enn omsøkt. Førre-var prinsippet (§9) er derfor vektlagt i vår vurdering.

For øvrig er det godt kunnskapsgrunnlag gjennom førundersøkelser, og miljøundersøkelser i anleggsfasen, samt tidligere oversendt informasjon og dokumentasjon.

Vi har tatt hensyn til økosystemet og den samlede belastningen (§10) gjennom vurderinger og kravene som er stilt i tråd med vannforskriften. §11 krever at tiltakshaver skal dekke kostnadene til f.eks. renseanlegg og liknende som må etableres som avbøtende tiltak for å hindre forurensning. Fylkesmannen har satt krav om avbøtende tiltak i denne tillatelse. Vi krever også at det skal benyttes best mulige tekniske løsninger som ut fra en kost/nytte vurdering gir best mulig resultat for miljøet, jf. §12. For øvrig viser vi til våre vurderinger i diskusjonen under.

Endring av miljøovervåkingsstasjoner

Vegtraseen krysser mange vassdrag. Flere av overvåkingsstasjonene som har vært benyttet frem til nå ligger tett opptil, eller innenfor anleggsområdet. Noen punkter ligger også innenfor siltgardiner. Nye Veier AS mener at det er svært vanskelig å overholde grenseverdier for disse stasjonene. I Vennevannsområdet er f.eks. 78 % av nedbørsfeltet omfattet av anleggsarbeid, noe som medfører svært begrenset fortykning. Nye Veier AS ønsker nå å ta ut enkelte prøvepunkter som ligger innenfor anleggsområdet. Videre ønsker de å fortsette å overvåke sidebekkene, men de vil ha fjernet grenseverdiene for disse. De søker om at grenseverdiene for turbiditet, suspendert stoff og oppløst jern kun skal gjelde i hovedbekker.

I opprinnelig tillatelse ønsket Fylkesmannen å differensiere mellom sidebekker og hovedbekker. Vi mente at det var viktigst å opprettholde god vannkvalitet i hovedbekkene og at vi midlertidig kunne akseptere noe dårligere kvalitet i sidebekker. Vi satte imidlertid grenseverdier for både hovedbekker og sidebekker.

Overvåkingsstasjonene ble plassert tidlig i prosjektet, for å kartlegge førtilstanden. Under anleggsfasen har de fleste av disse stasjonene blitt beholdt for å kunne vurdere påvirkninger underveis i anleggsfase. Nye Veier AS hadde imidlertid ikke vurdert størrelsen av nedbørsfeltene og dertil egnethet for stasjonsplasseringene i den tidlige fasen. Med bakgrunn i den valgte veitraseen og hvordan vegen krysser de ulike nedbørsfeltene ser Fylkesmannen behovet for å endre på plasseringen av enkelte overvåkingsstasjoner. Vi har forståelse for Nye Veier AS sine argumenter og ser at det er vanskelig å unngå partikkelforurensning når det foregår så mye masseutskiftning og graveaktivitet nær vassdrag. Vi er også enig i at det er viktigst å opprettholde god vannkvalitet i hovedbekkene og kan derfor akseptere at grenseverdiene i småbekkene tas ut. Dersom det blir vesentlig tilslamming i småbekkene etter at anleggsfasen er ferdig vil vi vurdere å kreve restaureringstiltak for å få bekkene tilbake til førtilstand. Dette er også nærmere omtalt under.

Turbiditet og partikler

Det er partikkel- og turbiditetsoverskridelsene som har vært en av de største utfordringene i dette prosjektet. Dette gjelder spesielt i mindre sidebekker som blir berørt av vegbyggingen og overvåkingsstasjoner som ligger tett inntil vegtraseen.

Nye Veier AS mener at overskridelsene for turbiditet og suspendert stoff i hovedsak skyldes avrenning av jordpartikler, myr og sprengstein under flom og store nedbørsperioder. Nye Veier AS mener at det er de skarpe nåleformede partiklene fra sprengstein som er skadelig for fisk og at fisk tåler høye konsentrasjoner av suspendert stoff over lang tid så lenge partiklene ikke skader gjellevevet. I dette prosjektet mener de at det ikke er skadelige bløte nåleformede

steinpartikler i bergartene og at overskridelsene som er registrert derfor ikke påvirker fiskens gjeller. Nye Veier AS mener at avrenning fra myr ikke har vært problematisk i dette prosjektet og at det ikke har blitt målt sur avrenning ved myrer. Nye Veier AS sammenlikner grenseverdiene for E18 Tvedestrand-Arendal med grenseverdier som er satt i andre vegprosjekter (Fylkesmannen i Oslo og Akershus for tunnelvann og Fylkesmannen i Telemark for E18 Rugtvedt – Dørdal) og mener at andre prosjekter har slakkere krav.

Vi mener at det er viktig at Nye Veier AS benytter seg av kunnskapen de har tilegnet seg om vannhåndtering i løpet av dette prosjektet og at de gjennomfører nødvendige tiltak for å redusere utslippene mest mulig. Dersom Nye Veier AS planlegger godt i forkant mener vi at det er mulig å gjøre tiltak som hindrer mange av utslippene som prosjektet har erfart til nå. Ved behov bør også anleggsaktiviteten stanses midlertidig for å finne egnede løsninger for vannhåndtering. Vi har likevel forståelse for at det var en vanskelig periode med hensyn på vannhåndtering under de store flommene høsten 2017.

Fylkesmannen er enige i Nye Veier AS sine vurderinger rundt nåleformede partikler fra sprengstein. Nye Veier AS har imidlertid sagt lite om konsekvensene av de høye turbiditets/partikkelverdiene som skyldes avrenning fra utgravd jord, leire og myr. De påpeker imidlertid i søknaden at økt turbiditet kan redusere levevilkårene for fisk ved at siktedyp reduseres og fotosyntesen stopper opp. I miljøovervåkingsrapportene fremgår det også at det er nedgang i bunndyr/fisk på enkelte stasjoner under anleggsfasen. Fylkesmannen har tidligere pålagt en utvidet miljøundersøkelse i Vennevannsvassdraget da vi var bekymret for hvilke konsekvenser blakkingen av vassdraget ville få for økosystemet, jf. vårt pålegg datert 09.01.18. Denne undersøkelsen er igangsatt og vi avventer resultater herfra før vi kan trekke noen konklusjoner om blakking av vann og tilslamming har fått biologiske konsekvenser. Vi mener at de omsøkte grenseverdiene generelt er for høye og at det ikke er redegjort tilstrekkelig for hvilke konsekvenser slike høye verdier vil gi i de ulike vassdragene i søknaden. Nye Veier AS har i søknaden nevnt muligheter for å gjennomføre opprensningstiltak i bekker etter anleggsfase, men mener at maskinferdsel ved vassdrag kan gi store ulemper.

På bakgrunn av det ovennevnte vil vi derfor ikke akseptere de høye grenseverdiene for partikler/turbiditet som Nye Veier AS har foreslått i hovedbekkene, og vi har valgt å videreføre de fleste grenseverdiene som ble satt nederst i vassdragene (hovedelv) i opprinnelig tillatelse med enkelte justeringer. Vi har akseptert å fjerne grenseverdiene for overvåkingsstasjoner som ligger for tett opp til veganlegget og for mindre betydningsfulle sidebekker, og derfor mener vi at det er viktig å opprettholde strenge grenser for stasjonene nedstrøms veganlegget i hovedvassdrag. Vi har strammet inn grenseverdiene for suspendert stoff (SS) for en del stasjoner hovedbekker/hovedvassdrag. Dette har vi gjort på bakgrunn av de målte verdiene på disse stasjonene i 2017 og 2018. Med unntak av 100-årsflom og andre store flomepisoder i 2017 har Nye Veier overholdt de justerte grensene for SS. Vi kan akseptere enkeltepisoder med overskridelser i forbindelse med flom e.l. men mener at det er viktig for Nye Veier AS å justere prøvetakingen under flom for å bedre dokumentere om overskridelsene skyldes anleggsaktiviteten eller har andre årsaker. Miljøovervåkingen har vist at overskridelsene i hovedvassdragene hovedsakelig har skjedd i forbindelse med flom og store nedbørsmengder høsten 2017.

Etter at anleggsfasen er ferdig vil vi kreve en gjennomgang av tilstanden i vassdragene, bl.a. med tanke på tilslamming, jf. krav om sluttrapport i pkt. 10.3. Ved behov vil vi kreve tiltak for tilbakeføring til førtilstand, som f.eks. restaurering i bekker og vassdrag. Tilbakeføringen må skje innen en gitt tidsfrist.

Elvemusling og andre muslingarter som dammusling er svært sårbare for partikkelforurensning. Dette er nærmere redegjort for i opprinnelig tillatelse datert 10.10.16. Storelva har elvemusling og Langangsvassdraget og Sagene har dammusling. Vi finner ingen grunn til å øke grenseverdiene i Storelva på stasjon 1.10 og 1.20 (hovedvassdrag) som omsøkt (10 FNU og 25 mg/l SS). Miljøovervåkingen har vist at verdiene i all hovedsak ligger langt under de omsøkte grensene. Vi har derfor valgt å opprettholde grenseverdiene for turbiditet og partikler i hovedelva på 2 FNU og 10 mg SS/l.

Vennevannvassdraget er redegjort for over. Nye Veier AS har søkt om nye grenser på 25 FNU og 40 mg SS/l. Fylkesmannen aksepterer foreslått endringer angående plassering av miljøovervåkingsstasjoner, men setter grenser på 5 FNU og 15 mg SS/l på stasjon 2.46 og 2.50. Disse stasjonene ligger godt nedstrøms anleggsaktiviteten og vi antar også at mye av arbeidet i dette området er ferdigstilt og forventer mindre partikkelavrenning fra området fremover.

I Langangsvassdraget og Sagene har Nye Veier AS søkt om grenseverdier på henholdsvis 15 FNU/30 mg SS/l og 10 FNU/25 mg SS/l. På bakgrunn av sårbarheten i vassdragene og observasjoner av musling setter vi krav om 5 FNU og 15 mg SS/l for stasjon 3.10 og 3.30 i Langgangsvassdraget og opprettholder kravet på 2 FNU og 10 mg SS/l i i Sagenevassdraget (4.10 og 4.20). Hovedbekkene i begge disse vassdragene har vist lite overskridelser i 2017.

Nye Veier AS har søkt om nye grenseverdier på 25 FNU og 40 mg SS/l i Mørfjærvassdraget. Målinger i hovedbekker (5.99, 5.98 og 5.20) i Mørfjærvassdraget har i hovedsak holdt seg innenfor gjeldende grenseverdier, med enkelte unntak. I målepunkter i sidebekkene rundt veganlegget har det imidlertid vært overskridelser. Vi har vi valgt grenseverdier på 6 FNU og 15 mg SS/l på de nevnte stasjonene i hovedvassdrag.

I Songevassdraget forventer vi mye aktivitet fremover. Noen av prøvetakingsstasjonene kommer tett på veganlegget. På bakgrunn av dette har vi valgt å ta bort grenseverdien for stasjon 6.20. Omsøkte grenser var 25 FNU og 40 mg SS/l på stasjon 6.10 og 6.40 og 50 FNU og 100 mg SS/l på stasjon 6.20. Vi setter imidlertid strengt krav til punkt 6.10 og 6.40 på 5 FNU og 15 mg SS/l. Songevassdraget er svært viktig sjørretvassdrag og vi forventer at Nye Veier AS gjør tilstrekkelige tiltak for å klare å overholde grenseverdiene.

I Longum/Barbuvasdraget har Nye Veier AS har søkt om grenser på 10 FNU og 25 mg SS/l. På grunn av stor fortykning ved prøvetakingsstasjonene (ved utløp Langsæ) forventer vi at grenseverdiene som ble satt i opprinnelig tillatelse blir overholdt og opprettholder disse (4 FNU og 15 mg SS/l).

I gjeldende utslippstillatelse var det ikke satt opp overvåkingsstasjoner eller grenseverdier i området Dyvika/Krøgenes. Nye Veier AS søker om grenseverdier for turbiditet og pH ved to

stasjoner i sjø ved Dyvika og Krøgeneskilen. Grenseverdiene for turbiditet foreslås til 100 FNU og pH under 9. Fylkesmannen kan ikke akseptere den omsøkte grenseverdi for turbiditet. Til sammenlikning setter vi normalt krav til FNU på 5-10 ved tiltak i sjø som mudring eller utfylling. Dette er også i tråd med retningslinjer og norske standarder for turbiditetsmålinger i sjø. Vi ser ingen grunn til å gjøre unntak fra denne praksisen i dette tilfellet. Siden både Dyvika og Krøgeneskilen er relativt innestengte bukter setter vi krav til 5 FNU i sjø. Etter avklaringer med Nye Veier AS skal prøvetakingsstasjonene plasseres ytterst i de to buktene. I e-post datert 26.09.18 har Nye Veier AS informert om at avrenning mot Dyvika er avskåret og at dette punktet bør tas ut. Fylkesmannen aksepterer dette og tar ut Dyvika som prøvepunkt.

Målinger fra Bergsmyrområdet ved Fjæretjenna er oppgitt til 1,46 og 5 FNU i 2018. Prøvene har blitt tatt ved utløpet av en rensedam, nær veganlegget. Vi har ingen øvrige bakgrunnsdata fra området eller Fjæretjenna. Nye Veier AS har forslått grenser på 25 FNU og 40 mg SS/l, ved nytt punkt (rensedam). I møte med Nye Veier AS den 4. september 2018 ble vi enige om at vi foreløpig ikke setter grenseverdier i dette området og at stasjonen oppfattes som en sidebekk. Nye Veier AS/AF-gruppen påpekte at de skal unngå arbeid i området i badesesongen, da Fjæretjenna er mye brukt til rekreasjon/badeplass.

I søknaden har Nye Veier AS oppgitt «obs-verdier» for turbiditet i alle vassdrag. «Obs-verdiene» spenner fra 25 til 100 FNU. Vi oppfatter det slik at «obs-verdi» er en grense for når Nye Veier AS skal iverksette ytterligere tiltak. Fylkesmannen ønsker ikke å bruke disse verdiene i tillatelsen, men mener at eventuelle «obs-verdier» bør inngå som en del av Nye Veier AS interne miljørisikovurdering.

Fjerning av utslippsgrenser for totalt nitrogen

Avrenning fra sprengstein har medført at Nye Veier AS har målt høye nitrogenverdier i vassdragene. De mener at høye nitrogenverdier i ferskvann vanligvis ikke vil føre til algevekst og at problemet med nitrogen er eventuell omdanning fra ammonium til ammoniakk ved høy pH. Nye Veier AS påpeker at pH-verdien for tunnelvann justeres i rensaneanlegg og at nitrogenverdiene i vassdragene derfor ikke er et problem i dette prosjektet. De legger videre vekt på at det ikke er vanlig å rense anleggsvann med hensyn på nitrogen og at det ikke finnes rensemetoder som er hensiktsmessig for dette. Bortkjøring eller bortpumping av vann til mindre sårbare resipienter vil være for ressurskrevende, men Nye Veier AS vektlegger å unngå plassering av tunnelsprengsteinmasser nær sårbare vassdrag.

Fylkesmannen er i utgangspunktet enig i argumentene til Nye Veier AS. Vi har redegjort for problemstillingen rundt nitrogenutslipp i tillatelsen datert 10.10.16 og viser til dette. Høye nitrogenverdier i vassdrag, forutsatt at pH-nivåene er innenfor de fastsatte grensene, er normalt sett ikke et problem. Så lenge det er god kontroll på pH mener vi at det er akseptabelt å fjerne grenseverdiene for nitrogen i vassdragene. Miljøovervåkingen som har vært gjennomført av Nye Veier AS frem til nå har ikke vist noe problem med høy pH. Vi mener videre at det viktig at Nye Veier AS må gjennomføre tiltak for å unngå nitrogenavrenning til vassdrag, f.eks. unngå å plassere tunnelsprengstein nær sårbare vassdrag. Dette er satt som vilkår i tillatelsen av 10.10.16 og vil gjelde videre selv om grenseverdiene for nitrogen tas ut. Grenseverdiene for TAN (som omfatter skadelig ammoniakk) skal opprettholdes. Krav i vannforskriften om biologiske undersøkelser av de mest sensitive kvalitetselementer, som

f.eks. klorofyll eller begroingsalger, vil dokumentere eventuell påvirkning fra nitrogen. Krav om overvåking i tråd med vannforskriften videreføres i revidert tillatelse.

Nitrogen kan imidlertid være et problem i sjøvann da det er nitrogen som er begrensende for algevekst i sjø. Vi mener derfor at Nye Veier AS må etablere nye overvåkningsstasjoner i kystområdene som kan dokumentere at nitrogenutslippene ikke er et problem med tanke på eutrofiering og algeoppblomstring. Revidert miljøovervåkningsprogram som inkluderer målinger av nitrogen i sjø må oversendes Fylkesmannen. Målinger av nitrogen i vassdrag skal fortsette.

Grenseverdier for jern

Vannprøvene har vist flere overskridelser av grenseverdiene for jern. Prøvene ble tidligere analysert for totalt jern i oppsluttede prøver. Nye Veier AS begynte å analysere på filtrerte prøver fra uke 37 i 2017 og resultatene viser at disse prøvene overholder grenseverdiene. Jernverdiene i filtrerte prøver er vesentlig lavere enn i ufiltrerte/oppsluttede prøver. Det er sammenheng mellom innhold totalt jern og partikkelkonsentrasjon/turbiditet. Nye Veier AS mener at det er oppløst jern som er skadelig, mens partikulært bundet jern ikke har samme skadepotensiale.

I tillatelsen datert 10.10.16 var vi opptatt av problemstillingen rundt okerkveling, dvs. at toverdige jern i vannet oksideres og kan felle ut på gjellene til fisken. Dette kan være et problem i forbindelse med graving i myr. På bakgrunn av dette satte vi grenseverdier for jern. Vi var imidlertid ikke tydelige nok på om grenseverdien skulle gjelde for totalt jern eller oppløst jern etter filtrering. Etter at Nye Veier AS begynte å få overskridelser av grenseverdiene har vi diskutert problemstillingen med Nye Veier AS og blitt enige om at de må analysere både på totalt jern og oppløst jern, samt ta gjelleprøver.

Gjelleprøvene som ble tatt viste verdier mellom 66 – 170 µg/l. Prøveresultatene ble fremvist til forskere ved NMBU som mente at verdiene er innenfor det normale på 100 – 350 µg/l.

Fylkesmannen er enige med Nye Veier AS i at dette tyder på at metallene som er målt i vannprøvene ikke er biotilgjengelige. Vi mener imidlertid at Nye Veier AS må kunne dokumentere dette ved å ta årlige gjelleprøver og ta prøver både av totalt jern og oppløst jern. Revidert miljøovervåkningsprogram som omfatter jern må oversendes Fylkesmannen. Grenseverdiene for jern vil kun gjelde i hovedbekker.

Annet

Dersom det skulle oppstå uventede miljøkonsekvenser i vassdragene som følge av utslippene fra anleggsfasen kan vilkårene (f.eks. grenseverdier) i denne tillatelsen bli endret, jf. forurensningsloven §18.

Underlag for tillatelsen

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med tilhørende forskrifter

- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)
- Forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Vedtak om gebyr

Fylkesmannen tar saksbehandlingsgebyr for arbeid med tillatelser, jf. forurensningsforskriften § 39. Vi viser til vårt varsel om gebyr, datert 10.04.2018. Nye Veier AS skal betale gebyr i tråd med sats 4 (forurensningsforskriften § 39-4), noe som innebærer et gebyr på kr 84 300. Valg av sats 4 er begrunnet med omfattende ressursbruk fra flere saksbehandlere. Det er gjort store endringer i tillatelsen slik at behandlingstiden tilsvarer tidsbruk for en ny tillatelse. Miljødirektoratet ettersender faktura med innbetalingsblankett.

Frister

Frist	Tiltak	Henv. punkt i tillatelse
31.12.2018	Revidert miljøovervåkningsprogram og stasjonsplassering på kart	10.1 og 10.2
Månedlig	Resultater fra løpende overvåking	10.3
Hvert kvartal	Kvartalsrapport	10.3
30. mars hvert år	Årsrapport	10.3
8 mnd. etter anleggsfasen er ferdig	Sluttrapport	10.3
6 mnd. før anleggsfase er ferdig	Søknad om utslippstillatelse for drift	11

Klage

Vedtaket om tillatelse og vedtaket om gebyr kan påklages til Fylkesmannen innen tre uker fra det tidspunktet underretning om vedtaket er kommet frem, jf. forvaltningslovens §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder, jf. forvaltningsloven § 32. Vi gjør oppmerksom på retten etter forvaltningsloven § 18, jf. §19 til å se sakens dokumenter.

Kunngjøring

Fylkesmannen vil kunngjøre vedtaket om tillatelse på vår hjemmeside; www.fylkesmannen.no/av og i Agderposten og Tvedestrandsposten. Nye Veier AS skal betale kostnader for kunngjøring i lokalavis, jf. forurensningsforskriften § 36-11, 2.ledd.

Med hilsen

Ingunn Løvdal
(e.f)
miljøverndirektør

Veronica Skjævestad
seniorrådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.
Saksbehandler: Veronica Skjævestad, tlf: 37 01 75 40

Kopi til:

Tvedestrand kommune	Postboks 38	4901	TVEDESTRAND
Naturvernforbundet i Arendal			
Arendal kommune	Postboks 123	4891	GRIMSTAD
Aust-Agder fylkeskommune	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL

Vedlegg

- 1 Revidert tillatelse til midlertidig utslipp fra anleggsfase under bygging av ny E18
Tvedestrand - Arendal
- 2 klageskjema